

СТОРІНКА НАШИХ ПАРТНЕРІВ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «КРОК ЗА КРОКОМ»

Громадсько-активні школи (ГАШ) або громадські центри створювались у різних країнах світу як відгук на потребу активізації місцевих громад у вирішенні власних потреб, реалізації концепції навчання впродовж усього життя та розвитку громад. ГАШ — це навчальний заклад, в якому велика увага приділяється налагодженню партнерських стосунків між школою та всіма ресурсами, що існують у громаді. У них значна увага приділяється наданню освітніх, соціальних, оздоровчих послуг на базі шкіл; розвитку молодіжного та волонтерського руху; залучення громадян до навчального процесу та процесу управління школою; покращенню навчальних результатів учнів; зміцненню відносин між школою та громадою.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЯКОСТІ ГРОМАДСЬКО-АКТИВНИХ ШКІЛ

Н. Софій, М. Ворон,
Всеукраїнський фонд «Крок за кроком»

Усі громадсько-активні школи розвиваються по-своєму, оскільки кожний навчальний заклад має свою визначену структуру, свій колектив, власні погляди управління та потреби місцевої громади. Незважаючи на це, усі вони мають певні спільні характеристики. Кожна ланка роботи у громадсько-активній школі чітко описана та має певні критерії, які допомагають зрозуміти та визначити рівень її розвитку.

З метою розроблення інструменту для оцінки якості розвитку міжнародної мережі громадсько-активних шкіл (стандартів), що базується на кращих національних і міжнародних практиках громадсько-активних шкіл, було розроблено міжнародний проект «Партнерство з оцінки діяльності громадсько-активних шкіл». У проекті беруть участь провідні організації світу, що займаються розвитком громадсько-активних шкіл і поширенням філософії громадсько-орієнтованої освіти у своїх країнах. Проект реалізується Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» у партнерстві з організаціями «Нова Школа» (*Nova Skola*, Чеська Республіка), «Крок за кроком» (*Pas cu Pas*, Молдова), Красноярською регіональною молодіжною громадською організацією Центр «Співробітництво на місцевому рівні» (Росія), «КонтінЮ» (*ContinYou*, Велика Британія) та консультаційною агенцією «GlobeEd Services» (Канада).

Проведення самооцінки, як того вимагають стандарти ГАШ, може стати ключовим елементом створення сильної та ефективної позиції школи. Цей процес складається з перегляду своїх можливостей, оцінювання та визначення досягнень. Стандарти є засобом самооцінювання, а не контролю! Вони можуть бути використані як діючими громадсько-активними школами для покращення своєї діяльності, так й іншими школами, які мають бажання працювати як громадсько-активні. Важливим елементом процесу самооцінки відповідно до міжнародних стандартів є **створення планів розвитку шкіл**, де активну участь беруть як представники школи, так і представники місцевої громади.

Стандарти ГАШ охоплюють такі сфери.

1. Лідерство. Розвиток та покращення шкільної системи залежить від сильної команди, яка об'єднана спільним баченням, цінностями в досягненні мети школи. Ефективний директор забезпечує працівників усіма необхідними ресурсами, можливостями та підтримкою для проведення й реалізації найкращої роботи.

2. Партнерство. Розвинена ГАШ спрямовує свою діяльність на розвиток партнерських відносин з установами, що є на території громади. Такі відносини забезпечують гармонійну роботу різних установ з дітьми, їхніми сім'ями та місцевою громадою, забезпечують тісну співпрацю та підтримку один одного. Усе це допомагає школам знайти найкращі способи розкриття потенціалу в дітях.

3. Соціальна інклюзія. Однією з найкращих рис ГАШ є створення умов і можливостей навчання для всіх дітей, не зважаючи на їхнє походження, релігійні вподобання, етнічний та соціальний статус, стан здоров'я тощо. Важливою місією таких шкіл є забезпечити учнів рівним доступом до навчання та сприяти створенню навчальної атмосфери у класі, вільної від упереджень і стереотипів.

4. Послуги. ГАШ є центральним ресурсним центром у місцевій громаді й надає їй певні послуги, які визначені відповідно до потреб мешканців. Послуги надають підтримку сім'ям і можливості для навчання дорослих. Школа може самостійно впроваджувати послуги та залучати до їх реалізації інші установи на території школи або громади.

5. Волонтерство. ГАШ заохочує учнів брати активну участь у житті громади. Це допомагає їм реалізувати навчальні ситуації, розглянуті у класі, у реальному житті. Волонтерство розвиває в учнів почуття довіри та поваги до жителів громади й забезпечує важливу умову розвитку дитини — її співпрацю з дорослими людьми (а не тільки з батьками та вчителями). ГАШ залучає до волонтерства не тільки дітей, а й їхніх батьків та громаду.

6. Навчання впродовж усього життя. Навчання впродовж усього життя є важливим елементом для всіх людей, які слідкують за змінами та швидким розвитком сучасного світу. Для учнів важливо розуміти, що навчання — це життєва діяльність, якої навчають лише у школі. Прикладом цього повинні бути дорослі, які показують, що навчання може бути не лише задля роботи, а й задля задоволення.

7. Розвиток громади. ГАШ — це школа, яка сприяє розвитку громади. У деяких країнах школа є важливим каталізатором змін і процвітання у своїй місцевості, в інших цю місію виконують інші установи. Стандартом та індикаторами

таких шкіл є те, що вони є місцевими лідерами розвитку громади. У цьому випадку вони допомагають громадським групам застосовувати всі свої сили при виконанні завдань, залучати до цього громадськість і надавати послуги місцевому населенню.

8. Залучення батьків. Усім добре відомо, що учні навчаються краще, якщо їхнє навчання підтримують батьки. Усім батькам слід знати потреби розвитку дитини та як найкраще забезпечити навчальне середовище вдома. Для цього необхідна активна співпраця між батьками та вчителями. ГАШ дає можливість для батьків бути залученими до процесу прийняття рішень про якість освіти для їхніх дітей та участі в житті школи.

9. Шкільна культура. Важливим елементом ГАШ є те, що вони відкриті та сприятливі для змін. В основі навчальних методів таких шкіл лежать демократичні цінності. Працівники школи роблять усе можливе, аби знайти кращі способи розкриття потенціалу в дітях, у їхніх сім'ях і всіх членах громади. Шкільна культура полягає в тому, аби «прикріпити» учням бажання бути інноваційним, творчим та активними в житті навчального закладу.

Чому стандарти?

Визначені стандарти самооцінки допоможуть вам:

- визначити сильні та слабкі сторони вашої роботи;
- визначити потреби під час процесу навчання;
- зосередити роботу з іншими установами та зацікавленими сторонами з подальшої співпраці;
- оцінити роботу з громадою;
- визначити загальні принципи діяльності та послуг на базі школи.

Використовуючи стандарти самооцінки, ви зможете:

- визначити рівень розвитку та пріоритети майбутніх дій;
- слідкувати, щоб уся громада (батьки, діти, мешканці) була задіяна у програмах, спрямованих на вирішення проблем і задоволення потреб;
- залучати батьків до процесу прийняття рішень про якість освіти для їхніх дітей та участі в житті школи.

Використання стандартів планується в усіх країнах, де діють громадсько-активні школи, а це понад 14 країн, серед яких Росія, Угорщина, Україна, Велика Британія, Чеська Республіка, Молдова, Казахстан, Азербайджан, Боснія та Герцеговина, Сербія, Вірменія тощо.

Більш детально ознайомитися зі стандартами та правилами їх використання можна на сайті міжнародного проекту www.communityschoolstandards.org та на сайті Всеукраїнського фонду «Крок за кроком» www.ussf.kiev.ua.